

Werk maken van

Erosie- bestrijding

Ontwerpers en administratie steken de koppen samen

De opmaak van gemeentelijke erosiebestrijdingsplannen ging vorig jaar definitief van start. Talrijke gemeenten en studie bureaus namen de Code van goede praktijk ter hand en begonnen met het verzamelen van informatie en het opmaken van basiskaarten. De eerste contacten met de landbouwers werden gelegd. Praktische problemen van allerlei aard bleven niet uit. Na enkele maanden bleek de tijd rijp voor een workshop rond de toepassing van de Code van goede praktijk.

Dat het initiatief niet overbodig was, bleek uit de voltallige vertegenwoordiging van de betrokken dienstverleners, en de aanwezigheid van andere geïnteresseerden. Bedoeling was een duiding van de theoretische achtergrond enerzijds, en een toetsing aan de praktijk anderzijds, met de nadruk op vragen en discussie.

In een eerste deel werd de inhoud van de Code voorgesteld door de afdeling Land, met inbegrip van haar visie omtrent de concrete invulling van de verschillende studieaspecten. De aanvullingen en

nieuwigheden werden nog eens in de verf gezet.

Daarna gaf Koen Verbist van de Universiteit Gent (Vakgroep Bodembeheer en bodemhygiëne) een toelichting over het opstellen van C-factoren voor gewasrotaties. Een interessante opfrissing van de stand van zaken van het Belgische onderzoek hieromtrent. Het moge duidelijk zijn dat het laatste woord daarover nog niet gezegd is, en dat de beperkte lijst met C-factoren van de Code het resultaat is van de eerste modellering voor Vlaanderen, en dus zeker kan verfijnd wor-

den. De afdeling Land wil dit onderzoek verder ondersteunen en op relatief korte termijn beschikken over een eenduidige lijst of een model voor het berekenen van C-factoren voor gewasrotaties, inclusief het effect van groenbedekkers en specifieke landbouwbeheersfactoren. Het gebruik van C-factoren voor rotaties blijft wel facultatief voor de gemeentelijke erosiebestrijdingsplannen.

De eerste ervaringen op het terrein bevestigen het belang van communicatie met alle betrokken partijen, meer in het bijzonder de landbouwers.

Naast de officiële weg om de gebruikers van landbouwpercelen te kennen (via VLM, Mestbank), doen studie bureaus meer en meer een beroep op tips van bevoorrechte getuigen, d.w.z. landbouwers die in de gemeente goed gekend zijn (bijv. leden van de landbouwadvisraad) en weten wie welke percelen gebruikt. Het is belangrijk om naast de eerder informatieve vergaderingen in grotere groepen, iedereen de kans te bieden om in kleine groep of zelfs persoonlijk zijn mening te uiten. Zo kan men bijvoorbeeld de landbouwers individueel gaan bezoeken of zitdagen organiseren, waarbij elke landbouwer op afspraak ontvangen wordt (bijv. met een enquêteformulier dat ter plaatse kan ingevuld worden en kaartmateriaal). Dat blijkt veel efficiënter dan de landbouwer thuis formulieren te laten invullen, waar hij 'van nature' een afkeer van heeft. Nuttig hierbij is het gebruik van fotomateriaal als situering van locaties en om de landbouwer met (potentiële) problemen in het veld te confronteren. Een goede terreinkennis is dan ook geen overbodige luxe en zal de communicatie in ieder geval bevorderen.

Voorts stelt men vast dat het heel wat tijd en inspanning vergt om het vertrouwen van de landbouwers te winnen. Landbouwers zijn bang dat hen allerlei maatregelen zullen worden opgelegd. Daarom kan men het best benadrukken dat het gaat om maatregelen die 'op vrijwillige basis' zullen worden toegepast.

Subsidies voor plannen

In 2002 werden voor een totaalbedrag van 1.882.924,00 euro subsidies toegekend voor de opmaak van 39 gemeentelijke erosiebestrijdingsplannen in heel Vlaanderen, goed voor een oppervlakte van 150.634 ha. In 2003 werden nog eens 23 subsidieaanvragen voor de opmaak van zo'n plan opgenomen in het investeringsprogramma, voor een totaalbedrag van 962.662,50 euro en een oppervlakte van 77.013 ha.

Hiermee zal voor 20 gemeenten in Vlaams-Brabant, 18 gemeenten in Oost-Vlaanderen, 14 gemeenten in West-Vlaanderen en 10 gemeenten in Limburg een gemeentelijk erosiebestrijdingsplan worden opgesteld.

Deadline

voor het aanvragen van subsidies voor plannen en werken

Werd uw dossier opgenomen in het investeringsprogramma 2003?

Dan moet de definitieve aanvraag worden ingediend voor **1 oktober 2003**. Na die datum komen eventueel dossiers van het reserveprogramma in aanmerking, voor zover nog kredieten beschikbaar zijn.

Inlichtingen :

Verdere informatie vindt u in de brochure 'Wegwijzer doorheen het erosiebesluit'. Deze publicatie kan u aanvragen bij de Vlaamse Infolijn (tel. 0800-3 02 01 of via www.vlaanderen.be) of raadplegen op www.mina.vlaanderen.be. Voor alle bijkomende inlichtingen kan u terecht bij de afdeling Land (tel. 02-553 21 86).

Inlichtingen :

Voor bijkomende inlichtingen kan u terecht bij de afdeling Land (tel. 02-553 21 86 of via land@lin.vlaanderen.be).

Dammetjes in alle maten

De eerste kleinschalige erosiebestrijdingswerken in het kader van het Erosiebesluit gingen eind 2002 in uitvoering. Hoe pak je die dammetjes nu technisch aan? Wanneer voorzie je welk type? Wat moet je vermijden? De Interbestuurlijke Samenwerking voor Land en Water verduidelijkt.

De steeds weerkerende water- en modderoverlast in het deelbekken van de Melsterbeek is een feit. De Interbestuurlijke Samenwerking startte in 2002 met de aanleg van grasbufferstroken, aarden dammen en erosiepoelen in het hellend landbouwgebied.

De Interbestuurlijke Samenwerking stelde principeplannen op voor vier types van aarden dammen. De grootte van het toestroomgebied en de lokale topografie op de plaats waar de dam wordt aangelegd, bepalen in belangrijke mate het type van aarden

dam. Uitgangspunten bij het ontwerp zijn:

- het is essentieel om de knijpleiding en de overloopzone voldoende te verstevigen;
- het contact tussen de verstevigde overloopzone en de rest van de aarden dam is zeer gevoelig voor doorbraak;
- gravende dieren kunnen de aarden dam doorboren, wat aanleiding geeft tot onveilige situaties (bijv. doorbraak dam).

Bij het ontwerp van de aarden dammen heeft de Interbestuurlijke Samenwerking zich in eerste instantie gebaseerd op voorbeelden uit Frankrijk en op beperkte gegevens in de wetenschappelijke literatuur. Deze informatie werd aangevuld met praktijkervaringen opgedaan bij de constructie en monitoring van de dammen die in 2002 werden aangelegd op het grondgebied van Velm (Sint-Truiden) (infokrant nr. 2 - juli 2002).

Kleine aarden dammetjes

Bij toestroomgebieden kleiner dan 10 ha kan een dam wor-

den aangelegd die volledig bestaat uit aarde.

De overloopzone, en het contact tussen overloopzone en eigenlijke dam wordt verstevigd met een erosiewerende mat. Eén of meerdere drainingsstrengen doen dienst als knijpconstructie en zorgen ervoor dat de erosiepoel geleidelijk kan leeglopen. Vanwege de geringe omvang worden er geen maatregelen getroffen tegen gravende dieren. De dam wordt ingezaaid met gras.

Iets grotere

Bij toestroomgebieden tussen 10 en 100 ha is een verstevigde overloopzone noodzakelijk.

De volledige overloopzone wordt aangelegd met schanskorven en stortsteen ofwel bestaat de kern van de overloopzone uit aarde met daarrond schanskorven. In beide gevallen komt rondom de schanskorven geotextiel. Bovenop het geotextiel komt nog een laagje aarde met daarop de erosiemat. Het gras wordt ingezaaid in het laagje aarde en groeit door de erosiemat heen. In de kern van de aarden dam wordt een afsluiting (houten palen) met fijn gaas voorzien. Dit moet verhinderen dat gravende dieren

Dam met kern van overloopzone in aarde en daarrond schanskorven, alles ingepakt in geotextiel.

de dam doorboren. Als knijpconstructie wordt een betonnen buis (Ø 400 mm) gebruikt met daarop een plaat in roestvrij staal waarin een (knijp)opening is gemaakt. Indien nodig kan de knijpopening worden aangepast zonder de overloopzone te moeten openbreken. Om te vermijden dat de knijpopening dichtslibt met gewasresten e.d., wordt rondom de knijpopening een afrastering geplaatst. De dam wordt ingezaaid met gras.

En de stevige knapen

Bij toestroomgebieden groter dan 200 ha wordt de volledige kern van de dam het best voorzien van een damwand; in het geval van de Heulengracht

werd die opgetrokken uit FSC-gecertificeerd eikenhout.

Bij de constructie van de aarden dammen wordt grond van ter plaatse gebruikt. De ontstane uitgraving kan dienst doen als erosiepoel. De stockagecapaciteit achter een aarden dam wordt mede bepaald door de hoogte van de dam en de helling van de valleibodem. De potentiële stockagecapaciteit neemt zeer sterk af naarmate de helling van het terrein groter wordt. Dammen van meer dan 1,5 m hoogte hebben in theorie een grotere stockagecapaciteit maar zijn landschappelijk moeilijk inpasbaar. Bovendien zijn de aarden dammen in de eerste plaats slibvangen en geen stuwweren.

Dam met overloopzone volledig in schanskorven.

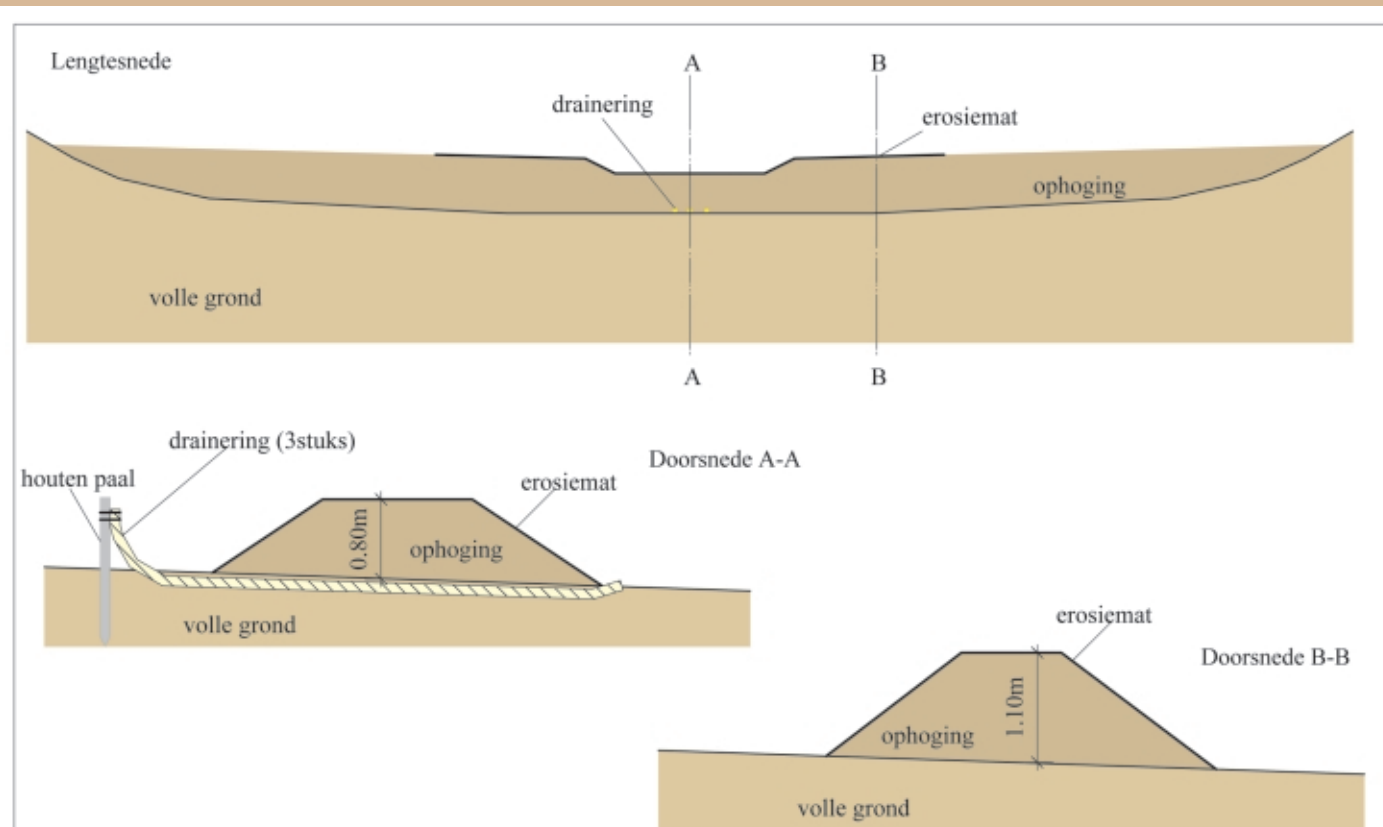
Efficiëntie wordt geëvalueerd

In opdracht van de afdeling Land rapporteert de Interbestuurlijke Samenwerking Land & Water op vaste tijdstippen over de uitvoering van de kleinschalige erosiebestrijdingswerken. Ze verzamelt ook gegevens over de efficiëntie en het onderhoud van de ingrepen.

Dit project wordt begeleid door inhoudelijke medewerkers van de gemeenten Geetbets, Gingelom, Herk-de-Stad, Nieuwerkerken, Sint-Truiden en door de cel Bodembescherming van de afdeling Land.

Inlichtingen :

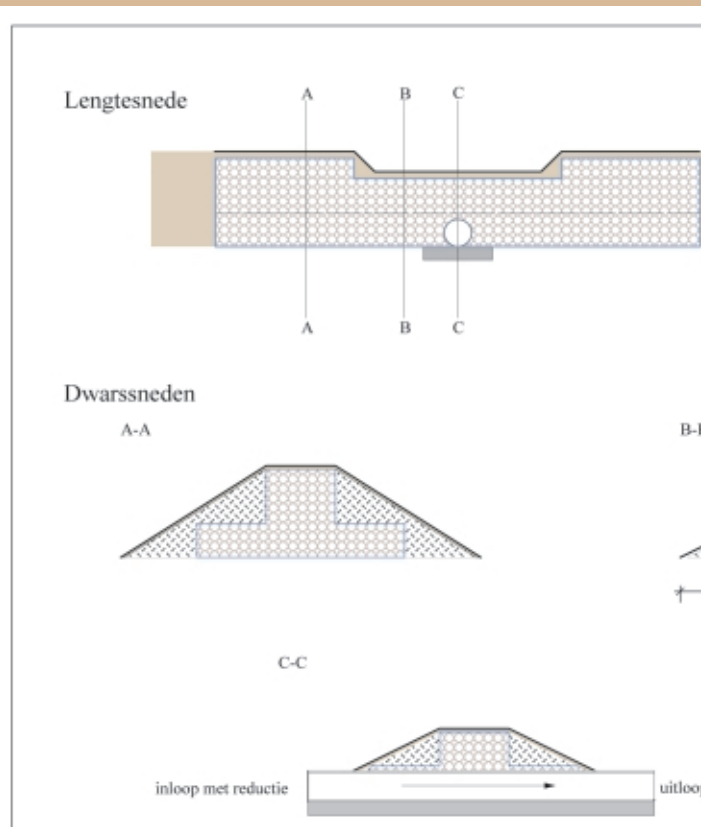
Karel Vandaele, Jo Lammens & Peter Priemen, Interbestuurlijke Samenwerking Land & Water (Geetbets, Gingelom, Herk-de-Stad, Nieuwerkerken, Sint-Truiden en de Watering van Sint-Truiden), Minderbroedersstraat 16, 3800 Sint-Truiden, tel. 011-68 36 62, e-mail: info@wateringsintruiden.com

Samenwerking Land & Water
Minderbroedersstraat 16 tel: 011/ 68 36 62
3800 Sint-Truiden fax: 011/ 69 16 11
info@wateringsintruiden.com

Erosiebestrijding: principeplannen

Plan: 1	Type 1:
Schaal: div	dam in aarde

Samenwerking Land & Water
Minderbroedersstraat 16 tel: 011/ 68 36 62
3800 Sint-Truiden fax: 011/ 69 16 11
info@wateringsintruiden.com

Gereduceerde bodembewerking vermindert erosie

Het project 'Reductie van sedimentaanvoer naar waterlopen vanuit landelijke gebieden' is zijn laatste jaar ingegaan. Dit driejarige bodemerosieproject, aangestuurd door AMINAL, bestudeert de effecten van gereduceerde bodembewerking. Volgens professor Gerard Govers van het Labo voor Experimentele Geomorfologie KULeuven, bepaalt de uitstekende samenwerking met de landbouwers het succes van het project.

Samen met ongeveer 10 landbouwers werden proefvelden aangelegd waarop minimale bodembewerkingstechnieken worden getest. Elk proefveld werd in twee delen gesplitst: op de ene helft van de akker gebeurde een klassieke bewerking (KB) en op de andere helft een gereduceerde bewerking (RB). Verschillende varianten van gereduceerde bodembewerking werden uitgetest, gaande van een diepe maar niet-kerende grondbewerking tot directe inzaai, waarbij elke bodembewerking achterwege blijft. Doordat bij het toepassen van deze technieken, de bodem niet gekeerd wordt, blijven de resten van de afgestorven groenbedekker of van de vorige teelt aan het oppervlak liggen. Uit erosiemetingen onder gesimuleerde en natuurlijke neerslag blijkt het bodemverlies heel wat kleiner te zijn bij gereduceerde bodembewerking. Dat komt omdat de gewasresten de bodem beschermen tegen rechtstreekse druppelinslag. Bovendien remmen ze de snelheid van het afstromende water af. Doordat de gewasresten niet worden ondergeploegd, verhoogt het organisch materi-

aalgehalte van de bodemtoplaag, wat resulteert in een betere bodemstructuur.

Regensimulatie

Om na te gaan welke impact het uitvoeren van een gereduceerde bodembewerking heeft op de hoeveelheid afstromend water en op de sedimentproductie, werden op de proefvelden experimenten met een draagbare regensimulator uitgevoerd. Op een afgebakend proefveldje van 1 m² werd gedurende ongeveer veertig minuten een hevige regenbui met een intensiteit van 45 of 85 mm per uur nagebootst. "Gedurende de regensimulatie volgden we de evolutie van verslemping en plasvorming op. Het afstromend water kwam in een bak terecht. Op die manier konden we de totale hoeveelheid afstromend water en het totale bodemverlies bepalen", aldus Katleen Gillijns, medewerkster van professor Govers. De resultaten van de experimenten op de verschillende proefvelden geven een zelfde trend weer: op een klassiek geploegd perceel verslemp de bodem sneller en worden er sneller plassen gevormd dan op een minimaal

bewerkt veld. Verder tonen de proeven aan dat de totale hoeveelheid afstromend water 25 tot 75% kleiner is bij toepassing van gereduceerde bodembewerking. Het bodemverlies is gemiddeld 65% kleiner dan bij een klassieke bewerking.

Geulerosie meten

In 2002 ontstonden op het klassiek bewerkte gedeelte van twee proefvelden met maïs na enkele hevige regenbuien heel wat geultjes. "Om het bodemverlies te begroten, hebben we het volume van deze geultjes gemeten. Op het einde van het maïsezizoen (september) was op het

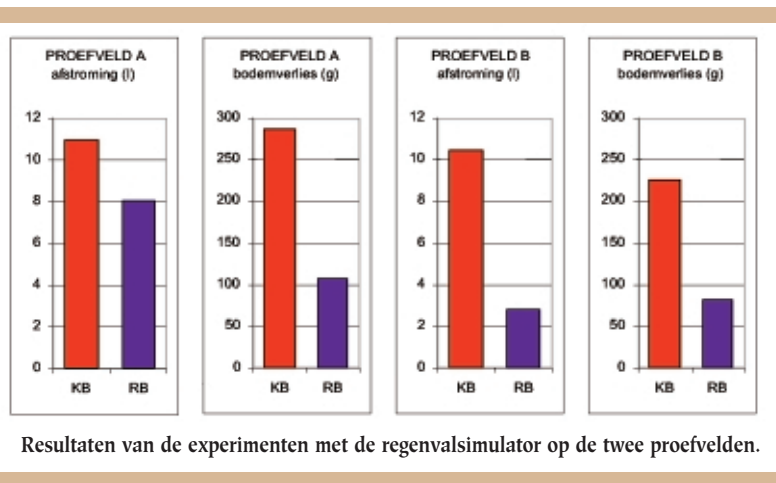
minimaal bewerkte gedeelte van het ene proefveld het bodemverlies 95% kleiner dan op het klassiek bewerkte gedeelte. Op het andere proefveld bedroeg het verschil 75%." Die metingen tonen blijkbaar een groter bodemverlies aan dan de regenexperimenten. Dat heeft volgens Gillijns ongetwijfeld te maken met het feit dat de erosieremmende effecten van gereduceerde bodembewerking sterker doorwegen op grotere oppervlakten. Bovendien wordt het bodemverlies bij de regenexperimenten bepaald door intergeulerosie, terwijl bij de metingen op de akker het bodemverlies door geulerosie werd gemeten.

Kosten-batenanalyse

Omdat het succes van een nieuwe landbouwtechniek bepaald wordt door de financiële resultaten, gebeuren er ook opbrengstmetingen en wordt er van elk proefveld een kosten-batenanalyse opgesteld. Om een idee te hebben van de kosten vulden de landbouwers een kostenfiche in. Om interne kosten (brandstofverbruik, uurloon, afschrijving van machines...) in rekening te brengen, werd er verondersteld dat elke bewerking in loonwerk gebeurde. Voor zes van de acht proef-

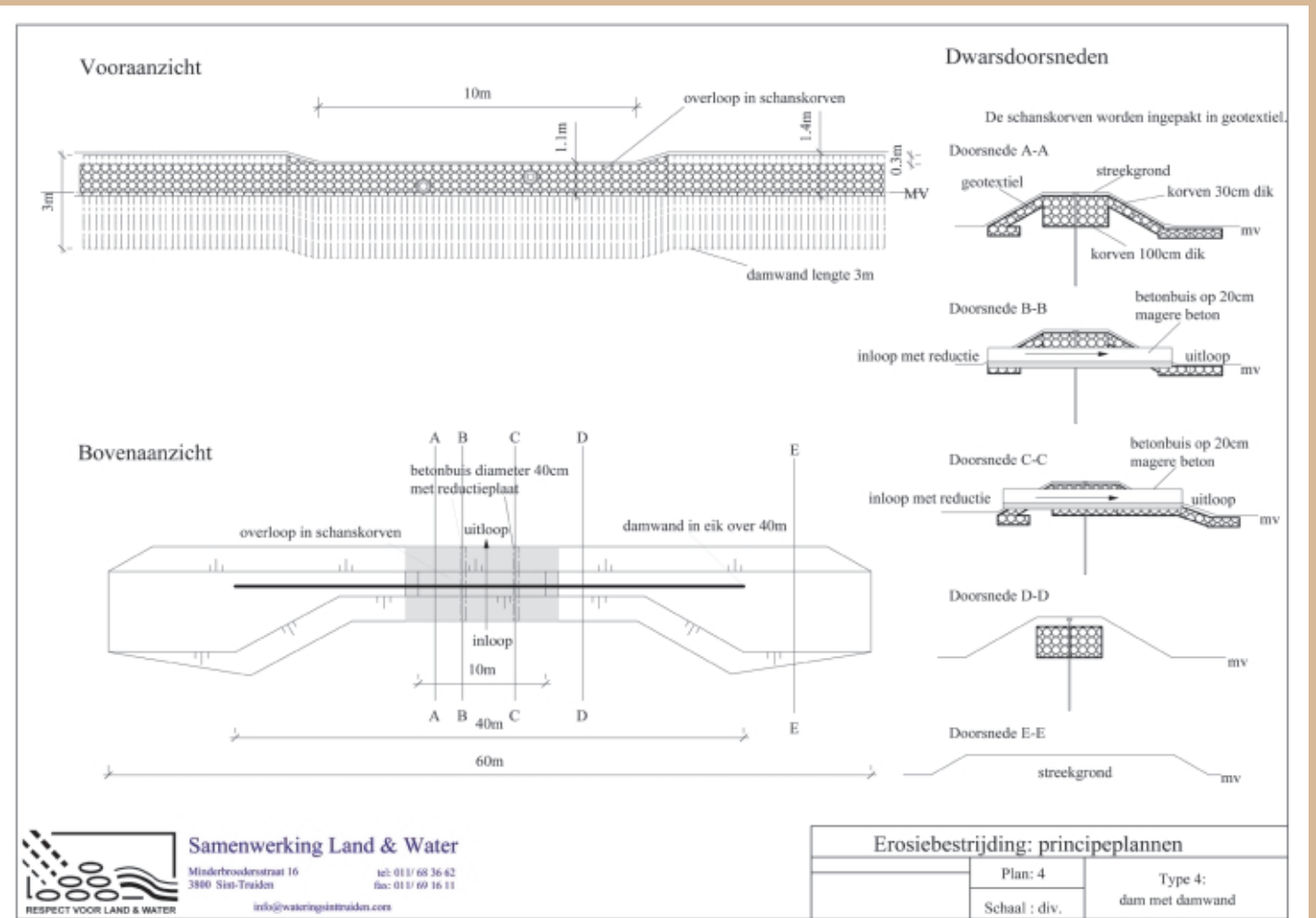
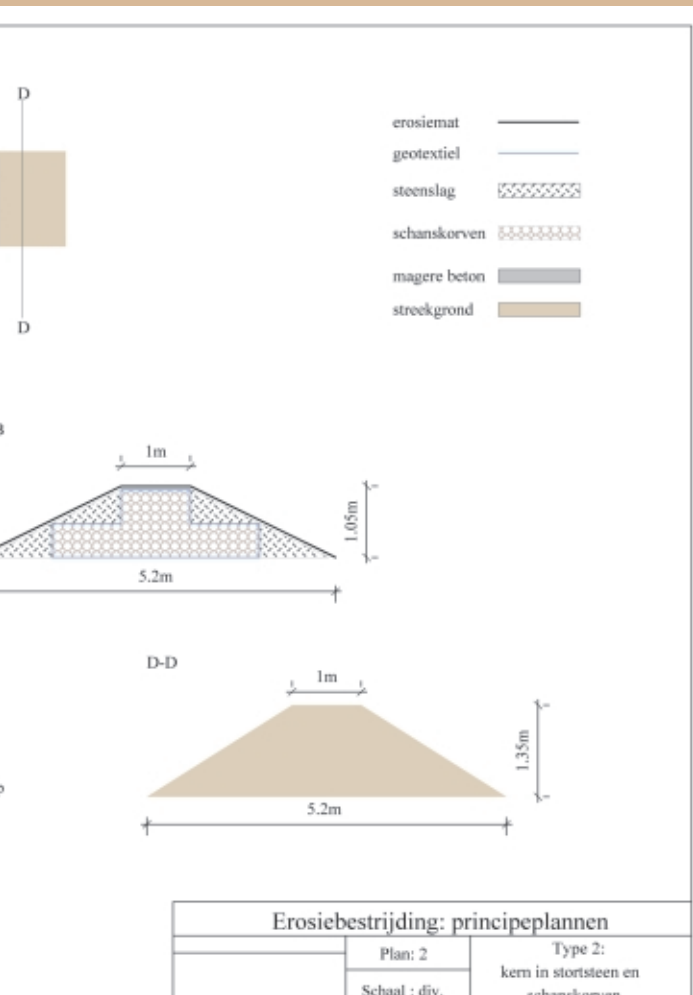
velden bleken de totale kosten (som van interne en externe kosten) bij gereduceerde bodembewerking tussen 1,5 en 15,5% kleiner te zijn dan bij klassieke bewerking. "Dat komt omdat er op een alternatief bewerkte akker minder bewerkingen gebeuren. Voor de twee andere proefvelden waren de totale kosten op de minimaal bewerkte akker hoger, omdat daar andere en duurdere onkruidbestrijdingsmiddelen werden gebruikt."

Vorig jaar werden van drie akkers met suikerbieten en twee akkers met maïs de opbrengsten bepaald. De financiële opbrengsten van de minimaal bewerkte gedeelten verschilden maximaal 2% (kleiner of groter) met die van de klassiek geploegde gedeelten. Op één van de bietenakkers werden opkomsttellingen uitgevoerd. Daaruit bleek dat er een latere opkomst, maar een betere eindpopulatie was bij minimale bodembewerking. "Dankzij de landbouwers die bereid waren een akker gedeeltelijk minimaal te bewerken, is een correcte vergelijking van kosten en opbrengsten mogelijk. Uit de kosten-batenanalyse blijkt dat zowel de kosten als de baten van de klassiek geploegde delen en van de minimaal bewerkte delen ongeveer even groot zijn, terwijl de erosie sterk vermindert bij gereduceerde bodembewerking. De volgende jaren moet dus zeker aandacht besteed worden aan verder wetenschappelijk onderzoek en het bekend maken van de alternatieve bodembewerkingstechnieken."

Inlichtingen :

Katleen Gillijns, KULeuven, tel. 016-32 64 14, e-mail: katleen.gillijns@geo.kuleuven.ac.be (Bronnen: Landbouw & Techniek, 18 april 2003 en VAC-flash, 28 maart 2003).

Hardnekkige erosieravijn in Brakel

Dat het simpel opvullen van een erosieravijn en het perceel zonder aangepaste maatregelen verder blijven bewerken geen goede zaak is, ondervond een landbouwer recent in Brakel. Het gemeentebestuur kiest voluit voor een brongerichte aanpak.

Ravijn winter 2001-2002.

Geul- en ravijnrosie treden vooral op waar afstromend water geconcentreerd wordt. Dat komt bij uitstek voor in geval van een convergerende topografie (verschillende percelen wateren af naar één punt). De kracht van het afstromende water doet bodemdeeltjes loskomen. In de bouwvoor worden die door organisch materiaal aan elkaar vastgehouden, en is het risico van sterke uitschuring nog beperkt. De snelheid waarmee bodemdeeltjes loskomen en verplaatst worden, neemt onder de bouwvoor echter sterk toe. Humus is daar afwezig, waardoor geulen op zeer korte tijd diepe ravijnen kunnen worden.

Een ravijn begint doorgaans vrij onschuldig. Eerst is er sprake van geulen, die men nog kan toeploegen. Zolang dat nog mogelijk is, zijn de waarneembare effecten gering. Toch is het heel belangrijk dat de landbouwer dan reeds de nodige maatregelen treft om te voorkomen dat geulen bij hevige of langdurige neerslag verder uitslijten en uitdiepen tot een ravijn.

Een bekend voorbeeld, waar

een relatief klein afstromingsgebied (6 ha) kan leiden tot zware problemen van bodemerosie, is de erosieravijn aan de Lepelstraat in Brakel. Op amper 6 maanden tijd (september 2001-maart 2002) ontstond hier een ravijn van ongeveer 2 m diepte, 2 m breedte en een lengte van 75 m. Het bodemverlies bedraagt ongeveer 450 ton. Over een periode van amper een half jaar kwam die massale hoeveelheid sediment bijna geheel in het rioleeringsstelsel terecht.

Het opvullen van een dergelijke ravijn, om het perceel zonder aangepaste maatregelen verder te blijven bewerken, is geen goede zaak. Het tegendeel is waar, want binnen de kortste keren kan dan opnieuw een grote ravijn worden gevormd, met alle nefaste gevolgen. Amper één jaar nadat de landbouwer de ravijn opvulde om het perceel klaar te leggen voor de teelt van maïs, vormde er zich opnieuw een diepe erosieravijn.

Het gemeentebestuur staat voluit achter een brongerichte aanpak van erosie. Terwijl het gemeentelijk erosiebestrijdings-

plan van Brakel in opmaak is, heeft het bestuur in samenwerking met het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen ook de nodige stappen ondernomen om voor dit erosieknelpunt zo snel mogelijk een dossier voor principeaanvraag van kleinschalige erosiebestrijdingswerken in te dienen bij de Vlaamse overheid.

Daarvoor voerde het provinciebestuur over het gehele afstromingsgebied GPS-metingen uit. Door plaatsbezoeken kon de precieze afstromingsrichting op kaart worden aangeduid. In april 2003 organiseerde het gemeentebestuur een werk-

shop, waarbij alle grondgebruikers en grondeigenaars van percelen binnen het afstromingsgebied werden uitgenodigd. Op basis van opmerkingen van landbouwers en andere belanghebbenden werd het voorstel van de te nemen maatregelen aangepast.

Een mix van brongerichte maatregelen werd uitgetekend, niet alleen ter hoogte van de erosieravijn, maar ook op hoger gelegen percelen. Zo worden op percelen die afwatern naar de ravijn, waar mogelijk, grasbufferstroken voorzien. Ook worden aangepaste teeltmaatregelen voorgesteld. Het is van groot belang dat de afstroming van water zoveel mogelijk op de percelen zelf

wordt tegengehouden, onder meer door ook tijdens de winter voor een voldoende bedekingsgraad te zorgen.

Een haalbare oplossing is de ravijn om te vormen tot een gecompartmenteerde buffergracht. Om sedimentatie en veelvuldig ruimen in de buffergracht te vermijden zou langs weerszijden een grasbufferstrook van minstens 3 m breed moeten worden aangelegd. Die maatregelen zorgen evenwel voor een aanzienlijk areaalverlies op het perceel in kwestie, alsook voor een moeilijke toegankelijkheid en bewerkbaarheid van het perceel. Daarom wordt voorgesteld het volledige perceel nog dit jaar om te vormen tot permanent grasland. In het kader van het erosiebestrijdingsplan kan de landbouwer dan subsidie aanvragen voor het behoud van strategisch gelegen grasland.

Nieuwe ravijnvorming één jaar na opvulling.

Inlichtingen :

Provincie Oost-Vlaanderen,
Kaat Smis, e-mail:
kaat.smis@oost-vlaanderen.be
en Eddy Poelman, e-mail:
eddy.poelman@oost-vlaanderen.be
Provinciaal Centrum voor
Milieuonderzoek, Krijgslaan 281,
blok S4bis, 4de verdieping, 9000 Gent.

Colofon

Samenstelling en redactie:

Afdeling Land

Werken verder mee aan dit nummer:

Sofie Claerbout, Johan Desmet, Marnix De Vrieze, Katleen Gillijns, Gerard Govers, Jo Lammens, Norbert Leyman, Eddy Poelman, Peter Priemen, Liesbet Rosseel, Kaat Smis, Martien Swerts, Karel Vandaele en Liesbeth Vandekerckhove

Fotografie:

Johan Desmet, Katleen Gillijns, Watering van Sint-Truiden

Verantwoordelijke uitgever:

Jean-Pierre Heirman
Directeur-generaal
AMINAL
Koning Albert II-laan 20, bus 8
1000 Brussel

Lay-out en druk:

Geers Offset nv, Oostakker

Oplage:

3.000 exemplaren op milieuvriendelijk papier

De infokrant kan gratis ontvangen worden na aanvraag bij de Vlaamse Infolijn (tel. 0800-3 02 01 of via www.vlaanderen.be) of bij afdeling Land

Meer informatie:

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Afdeling Land
Alhambra-gebouw
Emile Jacqmainlaan 20, bus 6
1000 Brussel
Tel.: 02-553 21 86
Fax: 02-553 21 85
E-mail: land@lin.vlaanderen.be

De afdeling Land maakt deel uit van de administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL)

Samenwerken over de grenzen heen

MESAM-project: Erosiebestrijding in de grensregio Frankrijk/Wallonië/ Vlaanderen

Het MESAM-project is een interregionale samenwerking tussen drie regio's, nl. Nord-Pas de Calais, Wallonië en Vlaanderen op gebied van erosiebestrijding, maar met de klemtoon op sensibilisatie van alle betrokkenen. Ook dit project startte op 1 januari 2003. Driejarige demonstraties op proefpercelen zullen de effecten van nieuwe landbouwpraktijken en kleinschalige erosiebestrijdingsmaatregelen aantonen. Bovendien zal de samenwerking tussen de drie regio's en het groter aantal demonstratieplaatsen een veralgemening van de resultaten toelaten. De uitwisseling van de ervaringen van de landbouwers uit de verschillende regio's zal het sterkst overtuigen. De projectpartners zijn, naast AMINAL afdeling Land: PROCLAM (Provinciaal Centrum voor Landbouw en Milieu) van de Provincie West-Vlaanderen (projectverantwoordelijke), de Provincie Oost-Vlaanderen, POVLT (Provinciaal Onderzoekscentrum voor Land- en Tuinbouw) van de Provincie West-Vlaanderen, Universiteit Gent (Vakgroep Bodembeheer en -hygiëne), BARACA v.z.w. (Belgian Association in Research Application on Conservation Agriculture) uit Gembloux, l'Université Catholique de Louvain, ISA (Institut Supérieur d'Agriculture) uit Rijsel (Fr) en Chambre Régionale d'Agriculture (Fr).

Erosie is geen typisch Vlaams fenomeen. Ook in Wallonië, in Nederland (Zuid-Limburg) en in Frankrijk (Nord-Pas de Calais) hebben de landbouwers af te rekenen met erosie en veroorzaakt erosie overlast. Reden genoeg voor de afdeling Land om in 2 Interreg-projecten rond erosie te stappen. Het principe bij die projecten is dat de projectpartners instaan voor 50% van de financiering en dat de Europese Unie 50% voor haar rekening neemt.

Erosiebestrijding Benelux Midden Gebied

In dit project werken de provincies Nederlands Limburg, Belgisch Limburg en Vlaams-Brabant samen met de afdeling Land, het Waterschap Roer en Overmaas, de Belgische Boerenbond en de Limburgse Land- en TuinbouwBond (NL) aan de aanpak van erosie. Het project startte op 1 januari 2003, loopt 3 jaar en bestrijkt geografisch de gebieden Zuid-Limburg in Nederlands Limburg, Belgisch Limburg en het arrondissement Leuven van Vlaams-Brabant. De bedoeling is om landbouwers de mogelijkheid te geven om erosiebeperkende technieken in de praktijk op hun velden uit te proberen. Dit wordt omkaderd door demonstratievelden, het aanreiken van informatie via brochures en infovergaderingen en het uitvoeren van toegepast wetenschappelijk onderzoek. Concreet zullen de Vlaamse landbouwers op 140 percelen erosiebestrijdingstechnieken toepassen en zullen er 6 bedrijfserosieplannen worden opgemaakt. Er komt ook een handboek met vuistregels voor het kiezen en toepassen van erosiebestrijdingstechnieken.